

Baboró

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi fhéile san iarthar. Féach tú féin agus an duine in aice leat ar na focail seo a bheidh le cloisteáil sa mhír. An dtuigeann tú iad?

1. lasmuigh
2. ag freastal
3. Féile Ealaíon na Leanaí
4. ceolchoirm
5. imeacht
6. ag tabhairt aghaidh ar
7. comhlacht léiriúcháin
8. ar fud na cruinne
9. an Domhnach beag seo
10. ina measc

Anois, féachaigí ar an tuairisc le feiceáil an gcuideodh sé sin libh. Mura bhfuil sibh cinnte faoi bhrí na bhfocal tar éis na chéad éisteachta, pléigí na focail leis an teagascóir.

Ceist 2

Bí ag caint leis an duine in aice leat. Glacaigí sealanna na focail thuas a chur in abairtí lena mbrí a léiriú. Ní gá na habairtí a scríobh síos, is leor iad a rá amach os ard.

Ceist 3

Féach ar an tuairisc arís agus freagair na ceisteanna:

1. Cad é Baboró?
2. Cá mbeidh Baboró ar siúl?
3. Cén fáth a bhfuil an fhéile difriúil i mbliana?

Ceist 4

'...féile...'

An bhfuil na hainmfhocail thíos firinscneach nó baininscneach? Cuirigí sna boscaí cuí iad.

dalta, scoil, seomra, rang, féile, cathair, bliain, aghaidh, teach, áit, bealach, seachtain, tús, deis, cruinne, maidin.

Ainmfhocail bhaininsneacha	Ainmfhocail fhirinsneacha

An féidir libh a rá cén fáth ar roghnaigh sibh na boscaí sin?

Ceist 5

Cén uimhir iolra atá ag na hainmfhocail seo a leanas:

céad	_____
dalta	_____
imeacht	_____
ceolchoirm	_____
dráma	_____
páiste	_____
tuismitheoir	_____
comhlacht	_____
amharclann	_____

Bhí siad ar fad le cloisteáil sa mhír!

Ceist 6

Pléigh na ceisteanna leis na daoine eile i do ghrúpa:

1. Cén tábhacht a bhaineann leis na healaíona sa chóras oideachais?
2. An raibh tú riamh páirteach i ndráma nó i gceolchoirm? Cad é mar a bhí sé?
3. An gcuireann na meáin go leor suime i gcúrsaí cultúrtha sa tír seo, dar leat?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

1. lasmuigh	<i>outside</i>
2. ag freastal	<i>attending</i>
3. Féile Ealaíon na Leanaí	<i>Children's Arts Festival</i>
4. ceolchoirm	<i>concert</i>
5. imeacht	<i>event</i>
6. ag tabhairt aghaidh ar	<i>setting out for</i>
7. comhlacht léiriúcháin	<i>production company</i>
8. ar fud na cruinne	<i>worldwide</i>
9. an Domhnach beag seo	<i>this Sunday</i>
10. ina measc	<i>among them</i>

Ceist 2

Tabhair deis do gach beirt na focail a chleachtadh le chéile.

Ceist 3

Féach an script.

Ceist 4

Focail bhaininscneacha	Focail fhirinscneacha
<i>scoil, féile, cathair, bliain, aghaidh, áit, seachtain, deis, cruinne, maidin</i>	<i>dalta, seomra, rang, teach, bealach, tús</i>

Níl sna pointí thíos ach treoir!

Ainmfhocail bhaininscneacha

- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le consan caol
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –lann
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –eog / -óg
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –íocht agus –aíocht agus a bhfuil dhá shiolla nó níos mó iontu
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –chan
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –eacht agus –acht agus a bhfuil dhá shiolla nó níos mó iontu

Ainmfhocail fhirinscneacha

- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le consan leathan
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le guta
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –ín, nuair is ‘níos lú’ atá i gceist
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –éir, -eoir, -óir, -úir agus a bhaineann le gairmeacha de ghnáth
- ✓ Ainmfhocail a chríochnaíonn le –eacht nó –acht ach nach bhfuil ach siolla amháin iontu

Ceist 5

céad	<i>céadta</i>
dalta	<i>daltaí</i>
imeacht	<i>imeachtaí</i>
ceolchoirm	<i>ceolchoirmeacha</i>
dráma	<i>drámaí</i>
páiste	<i>páistí</i>
tuismitheoir	<i>tuismitheoirí</i>
comhlacht	<i>comhlachtaí</i>
amharclann	<i>amharclanna</i>

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin cuid de na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Siún Nic Gearailt

Anois, d'fhan na céadta daltaí scoile ar maidin lasmuigh den tseomra¹ ranga agus iad ag freastal ar imeachtaí éagsúla d'Fhéile Baboró, Féile Ealaíon na Leanaí a thosnaigh² i gCathair na Gaillimh inniu. Beidh ceolchoirmeacha agus drámaí chomh maith le himeachtaí eile ar siúl i rith na seachtaine.

Aodhán Ó Maoileoin

Dhá bhliain is fiche atá caite ag an bhFéile Baboró anseo i gCathair na Gaillimhe. Agus, i mbliana den chéad uair beidh siad ag tabhairt a n-aghaidh ar Theach an Phiarsaigh i Ros Muc. Breathnóimid céard atá ag dul ar aghaidh anseo.

Aislín Ó hEocha, Stiúrthóir Ealaíne

Is féile idirnáisiúnta í Baboró le os cionn caoga imeacht³ thar seacht lá. Is iad na páistí is tábhachtaí agus tugann sé deis do thuismitheoirí am a chaitheamh leo.

Aodhán Ó Maoileoin

Tá comhlachtaí léiriúcháin ó chuile⁴ áit ar fud na cruinne tar éis a mbealach a dhéanamh go Gaillimh do sheachtain mhór - Féile Idirnáisiúnta Ealaíon na bPáistí, Baboró. Cuireadh tús le himeachtaí ar maidin inniu agus páistí ar fud na tíre ag baint taitneamh as na himeachtaí éagsúla uilig⁵ atá ar fáil dóibh.

Beidh an fhéile ar siúl go dtí an Domhnach beag seo in amharclanna éagsúla ar fud na cathrach agus ar fud an chontae – Tuaim, Clochán agus Ros Muc ina measc.

Aodhán Ó Maoileoin, Nuacht TG4 i nGaillimh.

¹ Córás na Mumhan

² *a thosaigh* an leagan caighdeánach

³ *imeachtaí* a dúradh

⁴ *gach uile* an leagan caighdeánach

⁵ *uile* an leagan caighdeánach